

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «2 Хомустахская средняя общеобразовательная школа им. Е.П.Сивцева
муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия)»

Рассмотрено на заседании:

МО учителей учил
Руководитель МО С.А.Сивцева
Протокол № 1
От «29» августа 2021 г.

Согласовано:

Зам директора по ВР
С.А.Сивцева Копырина Н.А.
«30» августа 2021 г.

Утверждаю:

Директор школы
С.А.Сивцева Старков А.А.
№ приказа
«30» августа 2021 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА СРЕДНЕГО ОБЩЕГО ОБРАЗОВАНИЯ ПО ВНЕУРОЧНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

КУЛЬТУРА НАРОДОВ РЕСПУБЛИКИ САХА ЯКУТИЯ (34 часов, в неделю 1 час)
11 класс

Учитель родного языка и литературы: Аргунова Марианна Васильевна

Хагас, 2021 г.

Быһаарыы сурук

Предмет: Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуоттарын култуурата, 11 кылаас.
Үөрэх бырагырааматыгар олобурут чаас: Сылга 68 чаас, нэдиэлэбэ 1 чаас онтон 2 чаас кыһыл күннэ сөп түбэхэр: 23.02.2022, 27.04.2022 онон үлэлиир программаба 33 чаас табыста.
Орто сүһүөх оскуолаба анаммыт Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуоттарын үлэлиир бырагырааммата Е.М.Поликарпова, А.Н.Павлов, Г.С.Попова, Нь.Г.Никитина. Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуоттарын култуурата онорбут бырагыраамаларыгар (2017с.) олобуран оноһулунна.

Бүтүннү олохпугар буола турар балысхан уларыйыһылар ордук чуолаан киһи өйүн-санаатын, майгытын-сигилитин укулаата уларыйыһыгар тиэрдилэхтэрин сөп. Хайа баҕарар омук бэйэтин ис култууратынан, духобунаһынан эрэ уратыйар кэрэ, онон эрэ киһи аан дойду норуоттарын өйүн, духобунаһын байытар, атын норуоттарга кэрэхсэнэр кыахтаах. Онон, төрүт култуураны, ийэ өйү-санааны ыччакка инэриини омук норуот быһыгынан тыыннаах буолуутун хаачыйар сүрүн суол быһыгынан сыаналаан ураты болбомтобо ылыы эрэйиллэр. «Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуоттарын култуурата» үөрэх биридимизитин бырагырааматын көрүгэ, сыала, соруктара, ис хоһооно ити сүрүн кыһалбаны быһаарыыга тускулунан оноһулунна.

Россия үөрэбин сүрүннүүр Бэлэрэссийэ судаарыстыбалыыүөрэх ыстандаардынүүнэр көлүнэни киһилии сиэрдээх, ийэ дойдуга бэриниллээх сомобо граждандскай уопастыбаба түмэр сыаллаах. Стандарт Россия Норуоттарын ураты култуураларын уонна тылларын чөлүн харыстыыр, сайыннарар суолу тугуһар.

«Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуоттарын култуурата» (КНРС(Я) үөрэтэр биридимизит 5-11 кылааска диэри Саха сиригэр олоорор төрүт олохтоох норуоттар омук быһыгынан ураты култуурата, Россия элбэх норуотун култууратыгар сүтэн симэлийэн хаалбатын туһуттан оскуола саастаах оболорго бэйэтин норуотун уратытын билэрин, өйдүүрүн туһугар үөрэттиллэр.

«Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуоттарын култуурата» (КНРС(Я) үөрэтэр биридимизитин бырагыраамата 29.12.2012с., № 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации» сокуон 66 ыстатыйатыгар олобуран үөрэнээччини бэйэ норуотун уонна атын норуоттар култуураларын убаастыырга, харыстыырга үөрэтэр, аныгы олоххо атын омуктары кытта алтыһар кыахтаах, сайдыбыт санаалаах киһини иитэн таһаарар сыалы ситиһэр.

РФ Президенэ 19.12.2012 с бигэргэпит «Стратегия государственной национальной политики РФ на период до 2025 года» № 1666 укааһыгар: «введение в программы общеобразовательных учреждений образовательных курсов, включающих в себя сведения о культурных ценностях и национальных традициях народов России» олобуран *Саха республикатынноруоттарынкултуурата (Культура народов Республики Саха (Якутия) предмет региональной компонент быһыгынанүөрэхбылааныгаркиирэнүөрэттиллэр.*

«СахаӨрөспүүбүлүкэтин норуоттарын култуурата» (КНРС(Я) бырагыраамата маннык төрүт докумуоннаргоолобуран оноһулунна:
- 29.12.2012 сыллаахха ылыллыбыт № 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации» Федеральной сокуонугар;
- Российской Федерация үөрэбин министиэристибэтэ 30.08.2013с бигэргэпит № 1015 сурун уопсай үөрэхтээһин үөрэтэр бырагырааматын бэрээдэгин бигэргэтэр бирикээһинигэр;

- Российской Федерация үөрэх министриэстибэтэ 17.12.2010с. бигэргэпит № 1897 бирикээнин сүрүн уолсай үөрэхтээһин Бэлэрээсийэ судаарыстыбалымыүөрэх ыстандаардыгар;

- Саха Өрөспүүбүлүкэтин Үөрэбин министриэстибэтинэн 2017 сыллаахха бигэргэпит «Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуоттарын култуурата», 5-9 кылаастарга үлэлиир бырагараамата /Е.М. Поликарпова, А.Н. Павлов, Г.С. Попова, Нь.Г. Никитина/;

- И.М.Романов аатынан Төхтүр орто оскуолатын 2019-2020 сыллаабы үөрэх дьылын былааныгар.

“Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуоттарын култуурата» үөрэх бырагарааматын сүрүн сыала. Саха оҕото бэйэтин ис кыабын, айылгытын, өбүгэтин өлбөт-сүппэт өйүн күүһүн, мындырын инэринэн, ону үөрэх-сайдды үрдүк кириилэрин кытта дьүөрэлээн, өй-санаа, сир-майгы үрдүк таһымыгар – толору сайдылыах (гармонично развитый) буолуота – тардыстылыах, нон олобун тускуланар ис кириллээх буолуутун ситиһии.

Соруктар:

- өбүгэлэрбит күн-дьыл эргииринэн, айылба этиитинэн, айылгы күүһүн таба туһуһан олобу олорор үөрүйэхтэригэр сыһыарыы;
- олох олоруу үтүө үгэстэрин, сирдээх билиилэрин билиһиннэри;
- кэм-кэрдии кэрэһитэринэн буолбут омук олобор, дьылбатыгар бэлиэ суолу, хамсааһыны киллэрбит, өлбөт өй, үтүө-мааны майгы, мунутуур дьобур күүһүн көрдөрбүт ытык дьоммут холобурдарынан ыччаты иитии суолун тобулуу;
- айылбалаах айылгы күүһэ түмүллүүтүн көстүүлэрин, холобурдарынан оҕолору омук култуурата норуот олобун дьоллоохтук тускулуур күүһүгэр игэбэти;
- аан дойду хайа баҕарар мунугар тийэн, омугун сиэринэ-туомун, үгэһин, бары сатабылын туһанан, атын омуктары кытта тэннэ алтыһар кыахтанарыгар төрүтү ууруу;
- төрүт үгэс, култуура ньымаларын үөрэтии-иитии кэринэр киллэри.

Атынбиридимитэтиретыкарыалтыһыта – сахалитературата, этика, физкультура ырыа, улэруоктара.

«Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуоттарын култуурата» (КНРСЯ) биридимити I кылааска И.М.Романов аатынан Төхтүр орто оскуолатын 2019-2020 сыллаабы үөрэх дьылын былааныгар үөрэх сүрүн чааһыгар киирэр.

«Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуоттарын култуурата» II кылааска үлэлиир бырагыраамата 2019-1920үөрэх дьылыгар үөрэх былаанын сүрүн чааһыгар киирэн сылга 33ч., нэдиэлэбэ Iч. оноһулунна. Тизмэнэн араарыллыбыт халандаарынай былаана - 33ч. оноһулунна.

I. Үөрэх түмүк ситиһинигэ:

Киритиһии аартыгын арыһы(личностнай түмүк):

- 10-11 кылааска үөрэнээччи култуура биридимитигэр “Кирһи-айылба-уолсастыба» духуобунай сыаннастарын инэринэн.
- кирһи, айылба, уолсастыба быстыспат сибээстээхтэрин өйдүүр, бэйэтин сир-майгы өртүнэн ииттинэр, сайыннарар кыахха киирэр, омугун, норуотун кэскилин туһун толкуйдуур, дьон иннигэр эппиэтинэстээх буоларын долобойугар киллэрэр
- омук култууратын төрүт айылгыта, үйэлээх үгэһэ, итэбэлэ, сирэ-туома, олобо-дьаһаба, устуоруйата, ускуустубата норуот тылынан уус-уран айымньытыгар уонна уус-уран литэртиирэбэ сөнөн сылдыарын өйдөөн ааҕан ырытан ылынар
- бэйэтин ис кыабын, айылгытын өбүгэтин өлбөт-сүппэт өйүн, күүһүн, мындырын үөрэх-сайдды үрдүк кириилэрин кытта дьүөрэлээн, өй санаа, сир-майгы үрдүк таһымыгарт тардыстар, олобун тускуланар ис кириллээх буола улаатар.

Үөрэх сагабылларын сайыннары (метапредметнай түмүк)

- Кultzурологичесмкay матьрайаалга олобуран сыалы-соруу таба туруорунар, бырайыактыр дьарыгы сатаан былаанныыр, билини, сатабылы, үөрүйэби сөпкө сыаналыыр.
- Бодорууу, алтыһы эйэтигэр айылданы, дьону-сэргэни кытта айы сизринэн тэнгэ алтыһар, кинилии сыһаннаһар. Дьону кытта бииргэ алтыһан үөрэнэр, үлэлиир араас ньыманы баһылыр, бииргэ алтыһан айымньылаахтык, таһаарылаахтык, көдүүстээх-тик үлэлиир үөрүйэхтэнэр.
- Төрүт култуура үгэстэрин, үөрэбин ингериммит кини атын омук дьонун кытта сиирдээхтик алтыһар, өйдөһөр, «эн-мин» дэһэр кыабы ылар.

Үөрэх биридимэтин түмүктэрэ (предметнай түмүк):

Аабар, ырытар дьбуру сайыннары.

Тиэкис нөнүө омука уйулдатын билгэлиир, быһаарар, ырытар, тус суолалаахтык ылыныпта, аахпыты ырытыгыттан култуура уустук көстүүлэрин быһаара үөрэнэр дьбура сайдар.

Сагарар санганы сайыннары.

Култуура уроугар оҕо тус көрүүтүн быһаарсара, кэпсээһин ньымаларын табан туһанара, сээргэһиигэ бэйэтин санаатын итэбүтиилээхтик эгэрэ кини ситимнээх санатын сайыннарар.

Суруйар дьбуру сайыннары.

Кultzурологическay көрүү иһинэн, историктар, этнографтар, искусствоведтар үлэлэригэр олобуран, суругунан бэйэтин толкуйун олохтоохтук тиирдэр таһымна тахсара ситиһиллэр. Оҕо сурук тылын араас көрүнгөһүн баһылыр, уус-уран ойуулуур-дьүһүннүүр ньымалары үлэбэ таба туһанар, проблемнай уонна тойонноһун кэрингээх өтөн суруйуулары, култуура көстүүлэрин тэннин тутан ырытар суоллары баһылыыр.

Айар-тутар дьбуру сайыннары.

Оҕо омугун ырыатын-тойугун, оһуокайын, олонхотун истэрэ, толороро, үйэлээби кэрэһэлиир аабыга, тыйаатырды туруорууга кыттара, уус тарбахтаахтар уһанар сагабылларыгар уһуйуллара көнүл айы кинигэ буола улаатарга сирдиир.

Чинчийэр, бырайыактыр дьбуру сайыннары.

Хас биридии бырайыак түмүгэ – айар үлэ. Үөрэнээччи хотугу сир усулуобуйатыгар олох-дьаһах, сизэр-майгы араас көстүүлэригэр сыһаннаах, урукку, билинни, кэлэр кэмнэри ситимниир араас ис хабааннаах чинчийиилэргэ холонор.

Үөрэнэр кинигэ:

Никитина Н. Г. Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуоттарын култуурата: 11-с кылааска үөрэнэр кинигэ /Н.Г. Никитина, А.Н. Павлов,Е.М. Поликарпова,Г.С.Попова - Дьокуускай: Акционерное общество «Бичик», 2019. – 155 с.

Бирдимиэт ис хоёонун тизмэнэн наардаанын

11 кылаас ,(33ч.)

Балабан ыйа. Идэлээх олобу олоруу. Төрүт үгэс. Сизэр-туом.

Идэ суолун таба тайаныы

В.П.Ларионов “Удьуорбар сана суолу тэлэн”.

Алтынны. Түмсүүлээх, тэрээһиннээх олобу олоруу. Хотой Айыы сизэрэ.

Олох-дьаһах. Сизэрдээх билии.

Цивилизация туһугар сүтүктэр

Саха саарына. Кэм кэрэһитэ.

Корнилова З.А.

Сэтинньи. Байанайдаах олобу олоруу. Байанай күлүгэ. Ытык кыыл

Саха саарына. Кэм кэрэһитэ. Алексеев В.Г.

Ахсынны. Билиилээх олобу олоруу.

Билии айыытын сизэрэ. Билии айыылара.

Олонхо – айыы киһитин үөрэбэ.

Т.В.Захаров-Чээбий.

Тохсунньу. Тыыннаах олобу олоруу

Билии айыытын сизэрэ. Д.И.Кобякова – Эдьий Дора

Г.И.Турангаев- Борофон

Л.А.Афанасьев - Тэрис

Олунньу.Туруктаах олобу олоруу.Турук айыы сизэрэ.

Г.Филиппов-ийэ тыл,култуура хараанньыта.

Н.И.Шарин хорсун быһаарыыта.

Кулун тутар. Үлэнэн олох олоруу.

Дьөһөгөй сизэрэ.

Муус устар.Олобу тапталынан олоруу.Айыһыт сизэрэ.Айыһыт үөрэбэ.

Таптал Анал икки.Саха ыалын сизэрэ

Айыһыттан туттарыллаах идэлээхтэр.

Саха сиригэр эмчит идэтэ сайдыыта

Ы ам ыйа.Айылгылаах олобу олоруу.Иэйэхсит сизэрэ.

Ини-бии Мординовтар:Николай Егорович -суруйааччы,Авксентий Егорович-учуонай,Трофим Егорович-учуутал.

Ини-бии Сэмэн ,Соппуруон Даниловтар

А.Е.Сутакова- Аммагтан чулуу ыанньыксыт

Бэс ыйа.Бүтүн,чөл,толору олобу олоруу. Үрүн Айыы сизэрэ.

Саха ырыатын туһунан

Саха алааһын иэйэхситэ.А.Н.Варламова.

Киристэлиэл дэгэрэнэ,Киристэпиэл кэрэхсэлэ- Христофор Максимов.

От ыйа.Күөбүнэн чэчириир олобу олоруу.Аан Алахчын сиэрэ.

Алаас цивилизацията-айыы аймабын өрүһүлтэтэ

Саха аһын аан дойдуга аагырдыбыт И.И.Тарбахов

М.К.Гаврилова -учуоной

Атырдыах ыйа,Дьин кырдыгынан олоруу.Аан Дьааһын сиэрэ

Чопчу сыаллаах улахан олох.

Д.П.Коркин.

Сахаачча-Н.Захаров,Р.Дмитриев.

М.А.Алексеев-норуот дьылбатын түстэспитэ.

Үөрэнээччи улэтин тэрийни араастара:

- Сагарар сананы байытыы.
- Болбой, толкуйгун тобулун, санаабын сааһылан.
- Айар үлэ.
- Бэйэни салайар туску.
- Ооньуунан сайдыы.

Үөрэнээччи билиитин бэрбизрэкэлиир, хонтуруоллуур үлэлэр көрүннэрэ.

- Хаһыат, сурунаал, Интернет матьрыйаалларынхомууу.
- Музейдарга, театрга, быыстапкаларга экскурсияҕа сылдыбыы.
- Дьонноруттан, кырдыбаастарган саха төрүт дьарыгын, култууратын туһунаныйталаһан, билгнэкэпсииргэбэлэмнэнии.
- Күннээби хатылыыр соруудахтар, тиэмэни түмүктүүр семинар урооктар, анал тиэмэбэ диспуттар.
- Чиэлпэрдээбихатылыырүлэлэр, тургутуктар.

- Бырайыактыгырүүлэлэр.
- Салааны түмүктүүр бэрэбиэркэлиирүүлэлэр, тургутуктар.

Туһаныллар литэраттиирэ:

1. Васильева М.А. «Силигин ситэрдэххэ» -Дьокуускай, 2004
2. Васильев П.К. «Ойуулаах тылдыт» – Дьокуускай: Бичик. 1998.
3. Кондратьев М.П. Дьыл билгэтэ
4. Саха төрүт культуурата. 1 - 5 чаастара: үөрэнэр кинигэ / Попова М.А. уо.д.а хомуйан оноруулара. Дьокуускай: Бичик. - 1991-1996.
5. Попова М.А. Төрүт культуураба ыйыныык. – Дьокуускай. – 2002.
6. Сивцев Д.К. Саха фольклора (хомурунньук). – Дьокуускай: Саха сир. Кин. Изд-та. – 1970.
7. А.С.Федоров “Өбүгэ сирэ-туома”-Дьокуускай,Бичик,2015.

№	Тэмэ	Чааһа	Уруок сыала-сорууга, уруокка туттуллар сүрүн өйдөбүллэр	Былааннамыт күн	Бэриллэр күн	Информационнай-методическай хааччыллыгы
1	Балабан ыйа. Идэлээх олобу олоруу. Төрүт үгэс. Сизр-туом	1	Идэлээх олобу олоруу. идэ суолун таба тайаныы өйдөбүлэ	01.09		А.С.Федоров “Өбүгэ сизэрэ-туома”
2	Идэ суолун таба тайаныы В.П.Ларионов “Удьуорбар сана суолу тэлэн”.	1	Саха сиригэр. Арасыйыаҕа. Аан дойдуга идэ сайдыытын уонна идэлэринэн ситһинилээх дьон туһунан билии. Айыы суолунан идэлээх олобу батыһыы сизэрэ.	08.09		В.П.Ларионов-ДВД
3	Алтынны. Түмүүлээх, тэрээһиннээх олобу олоруу. Хотой Айыы сизэрэ.	1	Хотой Айыы сизэрин тутуһуу.	15.09		Гоголев А.И. “Мифологический мир якутов»
4	Олох-дьаһах. Сизэрдээх билии. Цивилизация туһугар сүтүктэр.	1	Арктика – төрүт олохтоох норуоттарын айбыт ураты циркумполрнай цивилизация биһигэ.	22.09		
5	Саха саарына. Кэм кэрэһитэ. Корнилова З.А.	1	Корнилова З.А. олобун кырдьыгыны ырытыы.	29.09		
6	Сэтинньи. Байанайдаах олобу олоруу. Байанай күлүгэ. Ытык кыыл.	1	Байанай сизэрин-туомун билии. Ытык кыыл, Ийэ кыыл, тотем, ымыы мал өйдөбүллэрин билии.	06.10		А.С.Федоров “Өбүгэ сизэрэ-туома”
7	Саха саарына. Кэм кэрэһитэ. Алексеев В.Г.	1	Алексеев В.Г. туһунан билии.	13.10		
8	Ахсынны. Билиилээх олобу олоруу. Билии айыытын сизэрэ. Билии айыылара.	1	Билии үөрэбин өйдөбүллэрин билии.	20.10		Попова Г.С. “Кинигитийи сизэрэ”
9	Олонхо – айыы кинигитин үөрэбэ. Т.В.Захаров-Чээбий.	1	Олонхо – айыы кинигитин үөрэбэ. Т.В.Чээбий олонхоһут быһыытын уратыта.	27.10		

10	Тохсуннуу,Тыһынаах олобу олоруу Билии айылытын сиэрэ,Д.И.Кобякова – Эдьийий Дора	1	Билии айылытын сиэрэ, Д.И.Кобякова –Эдьийий Дора айылгытын кытта билсйһии.	10.11		
11	Г.И.Турантаев- Борофон	1	Г.И.Турантаев –Борофон –айылгылаах эмчит өгө көрөр дьобуруун кытта билсйһии.	17.11		
12	Л.А.Афанасьев - Тэрис	1	Л.А.Афанасьев –Тэрис “Кут- сур”сэһэнин кытта билсйһии.	24.11		“Кини күннээби олобо” Тэрис
13	Олуннуу,Туруктаах олобу олоруу,Турук айыы сиэрэ.	1	Турук айыы сиэрэ,Туруктаах буолууга туруулааны.	01.12		
14	Г.Г.Филиппов-ийэ тыл,култуура хараанньыта.	1	Г.Г.Филиппов- ийэ тыл,култуура хараанньыта.	08.12		
15	Н.И.Шарин хорсун быһаарыыта.	1	Н.И.Шарин хорсун быһаарыыларын ырытыһыы.	15.12		
16	Кулун тутар, Үлэнэн олох олоруу, Дьөһөгөй сиэрэ.	1	Дьөһөгөй саха кинитигэр урагы суолталаабын өйдөөһүн. Сылгы иитиитэ.	22.12		“ Күн Дьөһөгөй оҕото” Р.И.Бравина
17	Муус устар,Олобу тапталанан олоруу,Айыһыт сиэрэ,Айыһыт үөрбүэ.	1	Айыһыт сиэрин,айыһыт үөрэбин билии.	12.01		Попова Г.С. “Кинитийи сиэрэ”
18	Таптал Анал икки,Саха ыалын сиэрэ.	1	Саха ыалын сиэрэ дьэн өйдөбүлү ингэринии.	19.01		
19	Айыһыттан туттарылаах идэлээхтэр.	1	Аныгы кэм оҕо көтөбөөччүлэрэ.	26.01		
20	Саха сиригэр эмчит идэтэ сайдыыта	1	Эмчит идэлээхтэри үөрэтти.	02.02		
21	Ы ам ыйа,Айылгылаах олобу олоруу,Иэйэхсит сиэрэ.	1	Иэйэхсит сиэрин билли.	09.02		Гоголев А.И.”Мифологический мир якутов»
22	Ини-бии Мординовтар:Николай Егорович -суруйааччы,Авксентий Егорович-учуонай,Трофим Егорович- учуутал.	1	Ини-бии Мординовтар олохторун үөрэтти,билии.	16.02		
23	Ини-бии Сэмэн ,Соппуруон Даниловтар.	1	Ини -бии Даниловтар олохторун үөрэтти,билии.	02.03		
24	А.Е.Сутакова- Амматтан чулуу	1	Иэйэхситтэн туттарылаах	09.03		

	ыанньыксыт.		А.Е.Сутакова олобун,үлэттин кытта билсийи.					
25	Бэс ыйа.Бүтүн,чөл,толору олобу олоруу.Үрүг Айыы сизэр. Саха ырыатын туһунан	1	Үрүг Айыы сизрин билии.Ырыа айыллар күүһүн,кистэлэннин туһунан сэлэргэһии.	16.03			Ларионов В.Р.”Саха айыы кийитэ”	
26	Саха алааһын иэйэхситэ.А.Н.Варламова.	1	А.Варламова айар үлэттин кытта билсийи.	06.04				
27	Киристэпиэл дэгэрэнэ,Киристэпиэл кэрэхсэлэ- Христофор Максимов.	1	Х.Максимов айар үлэттин кытта билсийи.	13.04				
28	От ыйа.Күөбүнэн чэчирир олобу олоруу.Аан Алахчын сизэр. Алаас цивилизацията-айыы аймаҕын өрүһүлтэтэ	1	Аан Алахчын сизэр туом туһунан билиини чингэти.	20.04			Павлов А.Н.” Ыйдарынан туомнар»	
29	Саха аһын аан дойдуга аатырдыбыт И.И.Тарбахов	1	Саха аһын сизэрэ-туома.И.И.Тарбахов – саха аһын аан дойдуга аатырдыбыт асчыт үлэттин-хамнаһын кытта билсийи.	04.05			Тарбахов И.И.Эн остуолунг сахалыы астара.	
30	М.К.Гаврилова -учуонай	1	М.К.Гаврилова олобун,үлэттин кытта билсийи.	11.05				
31	Атырдыах ыйа.Дьин кырдыгынан олоруу.Аан Дьааһын сизэр.	1	Аан – Дьааһын сизэр. Кырдыгынан олоруу, дьини тутуһу дьин өйдөбүлгэ холобурдары аҕалы	18.05			А.С.Федоров “Өбүгэ сизэрэ-туома”	
32	Чопчу сыллаах улахан олох. Д.П.Коркин. Сахаачча-Н.Захаров,Р.Дмитриев.	1	Тириэнэр-Д.П.Коркин үлэттин-хамнаһын кытта билсийи. Саха Сириин аан дойдуга аатырдыбыт тустууктар:Н.Захаров,Р.Дмитриев.	25.05				
33	Саха саарына. Кэм кэрэһитэ. М.А.Алексеев – нуруот дьылбатын түстэспитэ. Устудьуон обонньор	1	Нуруот учуутала М.А.Алексеев дьулуурба, кырдык тыыннаах олобун кытта билсийи, үөрэтии					
34	Сыллаабы хатылааһын	1	Сыл түмүгүнэн үөрэппити хатылааһын					